Gemeente Gouda

raadsvoorstel

afdeling	steller	gouda
RBA team Economie	G.Tol	27 augustus 2024
dossiernummer	telefoon	
8505	14-0182	

onderwerp
Wijzigingen beleid recreatievaart met gevolgen voor de Verordening fysieke leefomgeving Gouda en de Verordening Havengelden.

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten:

1. De Verordening fysieke leefomgeving te wijzigen conform bijgevoegd wijzigingsbesluit.

Toelichting

In de uitvoering van het beleid en verordeningen met betrekking tot waterrecreatie in Gouda lopen de medewerkers van de havendienst al een aantal jaren tegen knelpunten aan. In 2024 is het de bedoeling een aantal van deze knelpunten aan te pakken en op te lossen zodat met ingang van 2025 een nieuw kader en nieuwe regels zijn vastgesteld voor de uitvoering. Hiermee is de gemeente weer up tot date en is de uitvoering beter hanteerbaar. Om dit te realiseren is het nodig om de Verordening Fysieke leefomgeving op dit punt aan te passen, de Verordening Havengelden aan te passen, de ligplaatsenkaart vast te stellen en het proces in te richten zodat ontheffingen verleend kunnen worden. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om de Verordening fysieke leefomgeving aan te passen en de Verordening op de Havengelden vast te stellen. Omdat beide besluiten in samenhang met elkaar moeten worden genomen en het nieuwe proces moet worden ingericht wordt de raad gevraagd de Verordening fysieke leefomgeving te wijzigen en de Verordening brug- en havengelden 2025 vast te stellen.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

1a. Verordening Fysieke Leefomgeving Gouda

Knelpunten
De huidige regels sluiten niet meer aan op wat wenselijk en werkbaar is in de praktijk. Verder bevatten de regels niet voldoende handvatten om uitvoering te geven aan wat wenselijk is. Optreden tegen excessen is op dit moment ook lastig wegens het ontbreken van duidelijke regels.
De ligplaatsenkaart is nu onvolledig. Tot slot voorziet de huidige Verordening fysieke leefomgeving alleen in ligplaatsen langs de Breevaart en achter de Wethouder Venteweg en ook alleen voor inwoners die daar wonen. Nadat de Verordening fysieke leefomgeving is gewijzigd door de raad, zal het college de regeling behorend bij dit onderwerp aanpassen. Hierbij wordt dan ook een actuele ligplaatsenkaart toegevoegd.

Daarnaast is het van belang om een juridische basis te formuleren voor het heffen van bruggeld. Dit is nodig omdat steeds vaker een beroep wordt gedaan op de havendienst om buiten de reguliere openingstijden de bruggen de openen. De extra kosten die gemaakt moeten worden voor bijv. inhuur van brugwachters kunnen dan verrekend worden met de aanvrager.

Oplossing
Inwoners
Uitgangspunt van de regeling is een algemeen verbod te hanteren om met een vaartuig een ligplaats in te nemen, te hebben of beschikbaar te stellen buiten de door het college aangewezen plaatsen van

openbaar water. Daarnaast wordt er ook een verbod gehanteerd om langer dan 21 dagen met een vaartuig een ligplaats in te nemen op de door het college aangewezen plaatsen (zie bijlage 2: artikel 3.83 lid 1 en 2).

Daarnaast wil het college inwoners van Gouda een ontheffing verlenen van de genoemde verbodsbepalingen (zie bijlage 2: artikel 3.84). De raad zal het college maximaal 55 ontheffingen laten verlenen. Dit aantal is gebaseerd op de huidige lijst van inwoners die een vaartuig in de Goudse wateren hebben liggen. Ook is er sprake van een wachtlijst (zie bijlage 2: artikel 3.85). Hiermee houden we voldoende plaatsen beschikbaar voor waterrecreanten.

De regeling fysieke leefomgeving wordt geactualiseerd. Hierin worden nadere regels gesteld voor het innemen, hebben of beschikbaar stellen van een ligplaats voor een vaartuig. Deze nadere regels kunnen betrekking hebben op: de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne en het uiterlijk aanzien van de gemeente. .

De oude artikelen 3.83 t/m 3.93 van de verordening fysieke leefomgeving vervallen, deze artikelen gaan over woonboten (zie bijlage 2: artikelen 3.83 t/m 3.93 (oud)), hierin is al krachtens de Omgevingswet voorzien. In 2013 heeft de Raad van State besloten dat een woonboot een bouwwerk is, hiervoor is een bouwvergunning nodig en moet het passen in het bestemmingsplan. De woonboten in de Goudse wateren voldoen aan deze regels. Zodoende vervallen de regels met betrekking tot woonboten. Tot slot worden een aantal regelingen uitgesloten die eventueel hetzelfde kunnen regelen als de Verordening. Hiermee wordt voorkomen dat er een spanning optreedt tussen verschillende soorten regels.

Bij de regeling fysieke leefomgeving hoort een ligplaatsenkaart. Op deze kaart wordt aangegeven voor welke locaties ontheffingen van het verbod kunnen worden verleend. Zodoende blijft er voldoende plaats voor boten van inwoners.
De regeling fysieke leefomgeving wordt aan het college aangeboden een week nadat de gemeenteraad heeft ingestemd met de VFLO.

Recreanten
Zie hiervoor de eerdere toelichting onder het kopje verordening havengelden 2025.

Rondvaartboten
Zie hiervoor de eerdere toelichting onder het kopje verordening havengelden 2025.

Stichting Zeekadetcorps Gouda
Zie hiervoor de eerdere toelichting onder het kopje verordening havengelden 2025.

1b. Verordening Havengelden 2025
Knelpunten
De huidige verordening op de heffing en de invordering van de havengelden is niet meer actueel en biedt onvoldoende houvast om de uitvoerende taken van de havendienst goed uit te kunnen voeren. De tariefstelling bevat een vreemde rekensom waardoor het even duur is om 4 dagen in de havens/wateren te liggen als een maand. Met als gevolg dat mensen heel lang op een ligplaats blijven liggen omdat dit zo goedkoop is. Verder worden plaatsen voor waterrecreanten bezet gehouden door inwoners van Gouda die hun boot daar maanden neerleggen. Het is niet de bedoeling om deze zogenoemde “langliggers” te gaan weigeren, het zorgt immers ook voor levendigheid in de havens. De bedoeling is om een ander systeem te organiseren, een aangepast tarief te bepalen en waar opportuun, de boten van inwoners elders in de stad een ligplaats aan te bieden. Daarvoor moet ook de ligplaatsenkaart van de verordening fysieke leefomgeving aangepast worden (zie kopje verordening fysieke leefomgeving Gouda). Getracht zal worden om de ligplaats zo dicht mogelijk bij de huidige ligplaats aan te bieden. Uitgangspunt is dat inwoners hun boot neerleggen op ligplaatsen zonder elektriciteit, zodat de ligplaatsen met elektriciteit beschikbaar zijn voor de recreanten.

Oplossing
Inwoners
Bewoners van Gouda wil het college een ontheffing verlenen van de genoemde verbodsbepalingen. (zie

bijlage 2, nieuw artikel 3.84). Om de ontheffing te kunnen verlenen, moeten de inwoners aan bepaalde indieningsvereisten voldoen, waaronder het betalen van liggeld. Dit wordt nader toegelicht onder het kopje ‘ontheffing via zaaksysteem’. Nadat de inwoners aan deze vereisten hebben voldaan en de ontheffing is verleend, zullen de inwoners een bewijs van ontheffing krijgen. Dat kan in de vorm van een formulier dat mensen moeten uitdraaien en zichtbaar neer moeten leggen of in de vorm van een sticker die zij op hun boot moeten plakken.
Dit is vooral van belang voor het handhaven door de Havendienst. Om te kunnen handhaven wordt er een app voor Stadstoezicht ontwikkeld waarop zij kunnen zien aan wie een ontheffing is verleend. De Verordening Havengeld 2025 regelt de tarieven voor de ligplaatsen voor inwoners. De ligplaatsen zonder elektriciteit zijn goedkoper dan de plaatsen met elektriciteit.

Recreanten
Met ingang van 2025 wordt er afgerekend per meter lengte en per dag. Het systeem wordt zo ingericht dat meer doorstroming plaatsvindt in de Goudse wateren (zie bijlage 2).

Rondvaartboten
Rondvaartboten zijn geen bedrijfsvaartuigen (zie bijlage 4 en 5). Het beleid voor rondvaartboten wijzigt niet, alleen zullen zij ook op basis van de verordening een ontheffing moeten aanvragen, daarmee wordt het liggeld geregeld en de locatie geregeld.

Stichting Zeekadetcorps Gouda
Het voorstel is om deze stichting een ontheffing aan te laten vragen. Het voorgestelde liggeld is gebaseerd op het huidige tarief.

Bruggeld
Om de extra kosten die gemaakt worden door de havendienst te kunnen doorberekenen aan de aanvrager is nu de mogelijkheid opgenomen om bruggeld te innen.

2 Argumenten

1.1 De verordening biedt nu onvoldoende handvatten om handhavend op te treden
De verordening fysieke leefomgeving omvat momenteel niet voldoende handvatten om uitvoering te kunnen geven aan het verstrekken van ontheffingen aan inwoners die een ligplaats willen in de Goudse wateren. Er is niets geregeld over het aanvragen van een ontheffing, de procedure, aantallen en eventuele wachtlijsten.
Doordat dit er niet is, is het voor de havendienst ook zeer lastig om handhavend op te kunnen treden tegen illegale bewoning van boten, of boten die hebben aangemeerd zonder ontheffing. De ligplaatsenkaart is nu onvolledig. De huidige verordening fysieke leefomgeving voorziet alleen in ligplaatsen langs de Breevaart en achter de Wethouder Venteweg en ook alleen voor inwoners die daar wonen. Bij de aanpassing van de verordening fysieke leefomgeving zal daarom een volledige ligplaatsen kaart worden toegevoegd.

1.2 Door opnemen van een ontheffing van het verbod om langer dan 21 dagen een ligplaats in te nemen is het stallen van boten nog wel mogelijk
Het stallen van een beperkt aantal vaartuigen in Gouda blijft mogelijk. Gestreefd wordt om dit alleen op niet elektrische plekken mogelijk te maken, zodat de elektrische plekken beschikbaar blijven voor recreanten. Om ervoor te zorgen dat Gouda geen plek wordt waar goedkoop gestald wordt, wordt het aantal ontheffingen gemaximaliseerd op 55. Dit komt overeen met het huidige aantal langliggers met een aantal extra plekken voor de veiligheidsmarge. Aangezien er sprake is van een schaarse ontheffing worden in de VFLO verdelingsregels, geldigheidsduur, en wachtlijsten geregeld.

In het raadsvoorstel wordt door middel van een was-wordt tabel met toelichting gemotiveerd waarom een bepaalde wijziging noodzakelijk is. Verder wordt de VFLO voorzien van een toelichting zodat ook voor inwoners duidelijk is hoe het systeem werkt.

1.3 De VFLO stelt geen regels over woonboten meer
De artikelen 3.90 t/m 3.93 gelden voor woonboten en daar is door regelgeving krachtens de Omgevingswet al in voorzien. In 2013 heeft de Raad van State besloten dat een woonboot een bouwwerk is, hiervoor is een bouwvergunning nodig en moet het passen in het bestemmingsplan

1.4. Ontheffing kan eenvoudig aangevraagd worden via het zaaksysteem.
De ontheffing van de eerder genoemde verbodsbepalingen die wij aan inwoners van Gouda willen verlenen, wordt verleend via het zaaksysteem. Inwoners van Gouda kunnen inloggen met hun DigiD. Hierdoor kan gelijk worden vastgesteld dat de persoon daadwerkelijk een inwoner van Gouda is. Daarna moeten zij een formulier invullen met indieningsvereisten. Wanneer zij het formulier hebben ingevuld en aan de indieningsvereisten hebben voldaan, dient er direct te worden afgerekend met de internetkassa. Zij zullen hiervoor wel leges moeten betalen (in 2024 € 25,25). In het zaaksysteem wordt ook een wachtlijst ingericht. Nadat de inwoners aan de vereisten hebben voldaan en de ontheffing is verleend, zullen de inwoners een bewijs van ontheffing moeten hebben (zie kopje havengelden verordening 2025). De afdeling stadstoezicht wordt de behandelaar van de aanvragen voor de ontheffing. De ontheffing kan aangevraagd worden voor een half jaar of een jaar. Inwoners die voorgaande jaren een ontheffing hebben gehad krijgen voorrang (jaarlijks).

Was:

Wordt

2.1. De aanlegplaatsen voor waterrecreanten zijn beter beschikbaar.
Door de nieuwe regelingen en tariefstelling wordt de doorstroming bevorderd. Het is straks niet meer zo goedkoop om hier maanden met een boot te gaan liggen en daardoor plaatsen “bezet” te houden. De havendienst hoeft minder vaak “nee” te verkopen en Gouda krijgt meer waterrecreanten die onze mooie stad bezoeken. Bovendien genereert het extra inkomsten voor de stad.

2.2. De wijzigingen in de verordening havengelden meer substantieel zijn dan alleen een tariefswijziging.
Met de vaststelling van de Verordening havengelden veranderen er een aantal zaken die noodzakelijk zijn vanwege de wijziging van de Verordening fysieke leefomgeving. Daarentegen is het staande praktijk dat uw raad in december alle belastingverordeningen gezamenlijk vaststelt, waarbij weinig ruimte is voor nadere discussie. Door de verordening nu alvast vast te stellen is er eventueel ruimte voor discussie in de raad in samenhang met de Verordening fysieke leefomgeving.

3 Kanttekeningen

1.1. Het hebben van een ligplaatsen in de wateren van het Hoogheemraadschap van Rijnland, levert inkomsten op voor het Hoogheemraadschap.
Voor de wateren in eigendom van het Hoogheemraadschap van Rijnland gelden andere regels. Overleg met het Hoogheemraadschap Rijnland heeft plaatsgevonden over de ligplaatsen die in hun wateren liggen (de Breevaart en achter de Wethouder Venteweg). Onderzocht is of deze plaatsen overgenomen kunnen worden door de gemeente. Zij hebben aangegeven met de gemeente in overleg te willen om te onderzoeken of de gemeente dit gebied kan huren en dan vervolgens de vergunningen die nu zijn

verleend over te nemen. Het voordeel voor bewoners is dan dat zij slechts met 1 overheidsinstelling te maken hebben en de procedure voor heel Gouda hetzelfde is. Het college stelt voor dit op dit moment nog niet te gaan onderzoeken. Dit zou namelijk een omvangrijke actie betekenen waarvoor op dit moment de uren en middelen ontbreken. De huidige werkwijze blijft dus voorlopig voor dit gebied bestaan. Op de ligplaatsenkaart worden de ligplaatsen van het Hoogheemraadschap Rijnland aangegeven. Ook wordt daarin opgenomen dat bewoners een huurovereenkomst bij het Hoogheemraadschap aan moeten vragen. De intentie is wel om dit in de toekomst te gaan onderzoeken. Tot slot, voor deze plekken wordt niet de regel gesteld dat zij daar maar 21 dagen mogen liggen. Bewoners mogen hun vaartuig daar dus langer stallen dan 21 dagen.

2.1. Inwoners uit de stad worden via de ontheffing verwezen naar ligplaatsen zonder elektriciteit.
In het nieuwe systeem kunnen inwoners uit Gouda die voorgaande jaren een boot in de Goudse wateren hadden liggen een ontheffing aanvragen voor de komende jaren. Ze komen dan in aanmerking voor een ligplaats zonder elektriciteit omdat de gemeente de plaatsen met elektriciteit beschikbaar wil houden voor passanten. De plaatsen zonder elektriciteit zijn wel goedkoper. Ook krijgt men nu de keuze uit een half jaar of een jaar ontheffing, terwijl voorheen per maand werd gerekend. Om het systeem eenduidig te maken en de administratieve kosten zoveel mogelijk te beperken is gekozen voor een halfjaar/jaar ontheffing. De kosten zijn in principe gelijk gebleven (behoudens indexering) wel moeten nu ook leges betaald worden. Het bedrag is nog steeds relatief laag.

2.2.Met dit voorstel wordt geen toeristenbelasting geheven.
Het is niet mogelijk om een forfaitair tarief vast te stellen voor toeristenbelasting en dit dan te verwerken in de havengelden. Havengelden zijn zogenaamde rechten. Hiervoor geldt dat alleen de kosten in rekening gebracht mogen worden die verband houden met de verleende dienst. Het opnemen van een forfaitair bedrag voor toeristenbelasting valt hier niet onder. Indien de raad toeristenbelasting wil heffen bij waterrecreanten moet er een aparte verordening Watertoeristenbelasting vastgesteld worden.

Juridische- / financiële gevolgen
De herinrichting van het proces wordt gefinancierd uit de reguliere middelen. Komende jaren wordt gemonitord of het nieuwe systeem extra inkomsten oplevert. Indien dat het geval blijkt te zijn worden deze verwerkt in de begroting.

4 Financieel

De herinrichting van het proces wordt gefinancierd uit de reguliere middelen. Komende jaren wordt gemonitord of het nieuwe systeem extra inkomsten oplevert. Indien dat het geval blijkt te zijn worden deze verwerkt in de begroting en komen ten gunste van de havendienst. Zij voeren immers ook de taken hiervoor uit.
Doordat de havendienst met ingang van 2025 zoveel mogelijk alle handelingen (dus ook het betalen) via de app uit gaat voeren neemt de veiligheid van het personeel toe. Zij hoeven niet meer met al het contante geld op pad. Ook is via de app betere managementinformatie te verkrijgen.

Voor de Goudse inwoners zullen de financiële gevolgen gering zijn, behoudens indexering van 2,2% zijn de tarieven gelijk aan 2024. Daarnaast betaalt men per 2025 havengelden voor 6 of 12 maanden waar voorheen de maanden in rekening werden gebracht dat het vaartuig er daadwerkelijk lag. Verder zullen hier vanaf 2025 nog legeskosten bijkomen (het tarief was in 2024 € 25,25).

Voor de waterrecreanten wordt het wel duurder om in Gouda te verblijven omdat de goedkope mogelijkheid van 4 dagen versus 1 maand verdwijnt.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

Bij het ontwerpen van het nieuwe proces is de havendienst van de gemeente vanaf het begin betrokken geweest. Er is voortdurend gekeken naar de uitvoerbaarheid.

6 Communicatie

De verandering van beleid en verordeningen heeft impact op verschillende doelgroepen. Het betreft inwoners van Gouda die een boot willen stallen in de Goudse wateren, waterrecreanten die de stad bezoeken, boten in de Goudse wateren met een maatschappelijke functie en mensen zonder vaste woon- en verblijfplaats in Gouda, die nu soms in boten overnachten. Doel van de communicatie is deze doelgroepen te informeren over de (nieuwe) regels en tarieven en de context te geven waarom dit gebeurt. Afhankelijk van de doelgroep, gebeurt dat zoveel mogelijk persoonlijk (per brief of in een één op een gesprek). Op 11 september vindt de eerste bespreking van de voorstellen plaats in de commissie fysieke leefomgeving. Daarom zullen direct na het collegebesluit de inwoners die op dit moment een boot in de Goudse wateren hebben liggen (momenteel 50) een brief krijgen en de mogelijkheid hebben om een persoonlijk gesprek te voeren om uitleg te geven over de nieuwe regels. Op 4 september vindt een informatie avond plaats voor deze inwoners.

Burgemeester en wethouders van Gouda,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. R.C. Bakker	mr. drs. P. Verhoeve